

Ecevit ve 'Takalar'

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

Ecevit'in 'Takalar' isimli şiirini CD'ye okuyacağını gazetede okuyunca içimdeki bütün kuşlar havalandı. Ecevit de 'Takalar' da benim gençliğimin iki büyüğü ismidir. Hatta diyebilirim ki, o kuşağın birçok insanının Ecevit'e olan yakınlığı 1970'lerde

Modern Folk Üçlüsü'nün bu şiire yaptığı besteden kaynaklanır. O tarihlerde Türkiye büyük zorluklarına karşılık umutlu bir ülkeydi. Nitekim Ecevit de 1973 CHP seçim bildirgesinde umuttan, aydınlıktan ve ak günlerden söz ediyordu. Buna mukabil Ecevit'in önemi benim için daha farklı bir yerdedi.

Gerçi hem o durmamacasına halktan, köylüden ve emekten söz ediyordu hem ben kendi solculuğumun sularına çoktan yelken açmıştım ama gene de Ecevit, gitgide taşralaşan, yüzeyselleşen, oportünizmin ve pragmatizmin bayağılığına saplanan bir Türkiye'de, öteki nitelikleri bir yana, birçoğumuz için 'Solcular da entelektüel olmalı mıdır?' sorusunun somut yanıtıydı.

Şairdi, son derecede duyarlı bir kişiliği vardı, müthiş nazikti, Eliot'u, Dylan Thomas'ı Türkçeye kazandıran adamdı, inanılması zor bir yazılı ve sözlü anlatım gücüne

sahipti. Doğu toplumlarında perspektifin konumuyla ilgili yazısını merakla okumuştum. Gerçek bir aydıydı. O tarihlerde yaşı yirmilerde bir genç olarak hep düşünürdüm. Acaba Ecevit'i bu nitelikleriyle kime benzetebilirdik? En yakın örnek olarak aklıma Troçki gelirdi. Fakat bu benzetmenin 'yabancılığından' sıkılır ve kendi kendime Ecevit'in son İttihat ve Terakki, son Rus aydını olduğuna karar verdim. 19. yüzyıl sonunda örnekleri bütün toplumlarda çok sık görülen Ağaoglu, Akçura, Gaspırov gibi siyaseti bir aydın olarak yapıyordu. Türkiye gibi siyaset yapmakla üretmenin birbirinden bunca kopuk olduğu bir toplumda Ecevit ikisini de kişiliğinde bütünleştirmişti. Siyaseti düşünerek, yazarak üretiyor ve onu konuşarak toplumsallaştırıyordu. Batı'da özellikle de Fransa'da görülen sayısız böyle örnekten sonra Ecevit bizim vahamızıdı.

O da bunun farkındaydı: Yüzü ışı ışıdı. Bunun bir benzetme değil gerçek olduğunu görmek isteyenler M. A. Birand'ın hazırladığı Kıbrıs Belgeseli'ne baksın. Ecevit, orada, başbakanlık binasının merdivenlerinde Kıbrıs'a çıkarma emri verdiğini açıklarken, genç, onurlu, özgüveni tam, aydınlık bir adam olarak pırıl pırıl gülümser. Toplum da ona, ailenin geleceği bir gence duyduğu sevgiyle ve güvenle bakar. Nitekim, 12 Mart muhtırasını yırtıp atmış, meydanları mavi gömleği, hafif mahcup gülümsemesi ve yüz binlerce insanla doldurmuştu. 'Takalar' arkasındaydı:

'Takalar geçiyor allı yeşilli / Takalar geçiyor dümenleri Lazlı / Takalar geçiyor en nazlı / yelkenlilerden de güzel.' O şiirin çağrıştırdığı mavilik, berraklık, aydınlık onunla özdeşleşmişti. Müzik de şiire çok yaklaşmıştı. 1977 yılının yazında Özgür İnsan dergisinde çalışırken yan odaya gelen ve Eliot hakkındaki sorularımı derin bir incelik ve o malum mahcubiyetiyle yanıtlayan Ecevit benim için 'Kıbrıs kahramanı' olmanın çok ötesindeydi.

Aradan yıllar geçti; herkes yaşlandı ama en çok Ecevit. Türkiye'nin tek bilgisi olabileceken yapmadı, kendisinden vazgeçti.

Bütün bunları yazarken aklımda hep aynı anekdot var: Roland Barthes, Fransa'nın bu büyük düşünürü 26 Mart 1980'de öğle yemeğinden dönerken bir arabanın çarpması sonucunda öldü. Barthes, yemeği son çeyrek yüzyıl Fransa'sının en önemli politik kişiliği ve sonradan cumhurbaşkanı olan Mitterand'la yemişti. Bitmedi. Yemeğin öteki konuğu büyük 'alim' Michel Foucault'ydu. Bir cumhurbaşkanı adayı siyasetçi iki felsefeciyile birlikteydi, kısacası.

Bizde bunu yapabilecek tek kişi Ecevit'ti. İstemedi. Tersine son dönemini aydınları kinamak ve dışlamakla geçirdi.

Ben 'o' Ecevit'i, 'Takalar'ın Ecevit'ini özlemekte haksız olduğumu sanmıyorum. Acaba kendisi o Ecevit'i hatırlıyor mu?